

Skjyge, man maa kaste paa Lærerne i det Hele, det har mange Gange sin Grund i Fremgangsmaanden ved Seminarierne; jeg kjender mange Seminarister, der ere meget gode til at fortælle; men de ere rigtignok ogsaa for en stor Deel underpiste af den afdøde Seminarieforstander, Pastor Møller, og det gjør mig ondt at udtale, at man ved Seminarierne, idetmindste ved det, jeg kjender, i visse Jag beforder Udenadslæsen for vordende Skolelærere, og naar dette er Tilfældet, saa kan jeg ikke nægte, at Læreren, naar han kommer ud i Verden og kommer til at forestaae en Skole, ogsaa gjerne lader Børnene gaae frem efter den Fremgangsmaade, som tildeels er ham anvist ved Seminariet. Men denne Opramsen, som finder Sted i altfor stor Maalestof i vore Almueskoler, er ikke Skolelærerens Skyld alene. Det er gjerne den Fordring, som stilles til en Confrmand, at han skal kunne sin Lærebog, og jeg er vis paa, at hvis to Lærere opstillede deres Boutiker og der stod paa den Enes Skilt: her fortælles Historier, og paa den Andens: her høres paa Bibelhistorie og Balles Lærebog, vilde den, der hørte paa Lectier, faae de fleste Kunder; dette er idetmindste Tilfældet i den Egn, hvor jeg er kjendt; jeg veed ikke, hvorledes Anstuelserne ere i de andre Dele af Landet. Dersom de Ideer, som den ærede Rigsdagsmand for Ddense Amts 2den Valgkreds (Grundtvig) har, skulde realiseres, saa troer jeg, at der skulde stee en heel Revolution i vort Skolevæsen, thi saa skulde for det Første alle Skolelærerne affædiges (Nei!); ja de fleste skulde da affædiges som uduelige Subjecter, som Menneffer, der ere til ingen Nytte (Ja! Nei!). Ja det er ialfald ikke min Erfaring om dem, jeg tør ikke driste mig til at bryde Staven over Skolelærerne, saa bryder jeg naturligvis Staven over mig selv, saa fælder jeg min egen Dom; men der vil saa ganske andre Midler til, hvis en saadan Idee skulde gjenføres, og jeg er vis paa, at vor Lids Almue ikke vilde kunne forstaae den. Det forekommer mig, at den ærede Rigsdagsmands Ideer, ere komne nogle Aar for tidlig til Verden, og at de ikke tilfulde ville blive stattede, førend den ærede Rigsdagsmand for Ddense

Amts 2den Valgkreds ikke er mere. Dette er idetmindste min Erfaring om Forholdene.

Sikkerhed: Dersom de Ideer, som den ærede Rigsdagsmand for Ddense Amts 2den Valgkreds (Grundtvig) har, vare velbegrundede, maatte vi sige, at de ere komne forstids; thi saa var det godt, om vi for længe siden havde kjendt dem, saa at vi nu kunde udvilde dem (Myrup: Ja, det er dog et Spørgsmaal!). Nei, jo tidligere det Gode bliver bekendt, jo tidligere den gode Sæd udstrøes, desto tidligere gjør man ogsaa en god Høst. Jøvrigt troer jeg at burde bemærke, for at komme tilbage til Forhandlingerne selv, at hverken Balles Lærebog eller Undervisning i Bibelhistorie foreligger. Derimod skal jeg meget gjerne gaae ind paa en anden Betragtning, som blev foresat af det ærede Medlem, som sidst havde Ordet. Jeg erkjender tilligemed ham, at Skolelærerstanden indeholder i sin Midte en stor Mængde til deres Kald meget nyttige og brugbare Mænd, endogsaa en overveiende Mængde, og deri er der givet et Bevis for, at deres Lids Bilkaar ere saaledes, at der kan med disse være tilstede et Antal af brugbare og nyttige Mænd. Altsaa med Hensyn til Skolelærernes virkelige Bestaenighed har jeg i den sidste Tale et Vidnesbyrd for, at de kunne være gode, meget brugbare og meget nyttige, især de af Seminarielærer Møller oplærte, uden Hensyn til, om deres Lids Bilkaar blive bedre. Dermed er det ingenlunde min Mening at sige det Mindste imod en Bestræbelse for at skaffe dem bedre Lids Bilkaar; men jeg skal kun komme tilbage til den almindelige Betragtning, som jeg ofte har gjort gjældende her, at det paa ingen Maade staaer i et nødvendigt Sammenhæng: „Giv mange Penge, betal høit, saa have I gode Mænd“ og „maadelig Mænd er Enhver, som er slet betalt.“ Naar det ærede Medlem siger: dersom Skolelæreren havde bedre Tid og var bedre betalt, saa vilde han studere mere og grave mindre, saa siger jeg, at mange Skolelærere vilde ryge mere Tobak og grave mindre; men, naar der er at vælge imellem at ryge op i Cigarer sit Dverflod, eller tilgrave sig med Spaden noget